

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

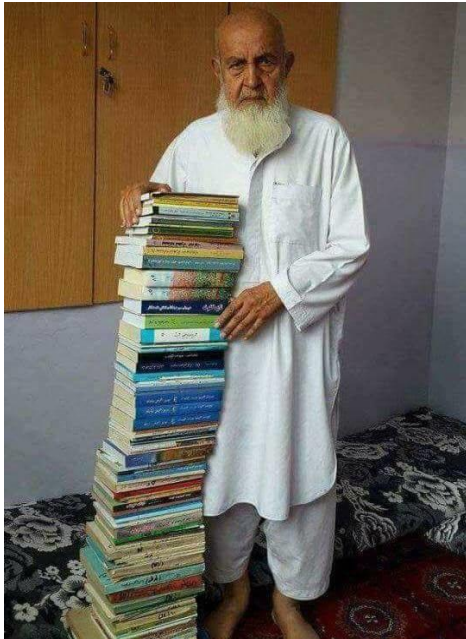
۲۰۱۸/۰۲/۲۶

شاه محمود محمود

سرمحقق عبدالله بختانی به جاویدانگی پیوست

مقدمه:

سرمحقق عبدالله بختانی خدمتگار، نویسنده، ژورنالیست، شاعر و محققشناخته شده یی افغانستان شنبه ۵ حوت ۱۳۹۶ هـ ش = ۲۳ فبروری ۲۰۱۸ م به عمر نود و سه سالگی به جاویدانگی پیوست. مرحوم استاد خدمتگار بختانی تحقیقاتی فراوان در بخش های مختلف ادبی و فرهنگی انجام داده و بیشتر از صد اثر تحقیقی به زبان های فارسی و پشتو نوشت که منجمله ۷۸ اثر آن چاپ و ۲۸ اثر دیگر او از چاپ بازمانده و یا در شرف چاپ است. استاد بختانی خدمتگار عضو جنبش ویش زلمیان بود و در ادارات و مراکز علمی و مطبوعاتی و ژورنالیستی در بست های مختلف ایفای وظیفه نموده است.

سرمحقق عبدالله بختانی خدمتگار

دریغا امروز این دانشمند کثیرالتالیف نقاب در خاک نمود و به ابدیت پیوست! با مرحوم بختانی زمانی که در پوهنتون کابل محصل بودم؛ در سال ۱۳۵۳ و یا ۱۳۵۵ هـ ش در سیمیناری که در تالار سید جمال الدین افغان در کتابخانه پوهنتون کابل دایر گردیده بود؛ آشنا شدم. بعداً در اکثر سیمینار ها با هم میدیدیم و از محضر شان فیض میبردم. انسان دانشمند و محقق و استاد فرهیخته و شکسته نفس و متواضع بود. روحش شاد و یادش گرامی باد. برای فرهنگیان و هموطنانم و به خصوص فامیل محترم شان، وفات این دانشمند را تسلیت میگویم.

انالله و انا الیه راجعون

زندگی نامه مرحوم بختانی:

مرحوم سرمحقق عبدالله خدمتگار بختانی فرزند ملا آقا جان طبیب در روز چهارشنبه دهم سرطان ۱۳۰۳ هـ ش برابر با ۱۳۳۳ هـ ق در قریه چهارباغ صفا ولسوالی سرخ رود ولایت ننگرهار تولد شده بود. تعلیمات ابتدایی را در دامان والدین و بعداً از اساتید همان زمان فرا گرفت و درکنار پدر علم طبابت را آموخت. علوم عربی و دینی، فقه، تجوید، تفسیر، حدیث، اصول فقه، اصول حدیث، عقاید، میراث، صرف و نحو، بدیع، بیان، معانی، حکمت و منطق را در ننگرهار و کابل در مدارس خصوصی و دارالعلوم عربی کابل آموزش دید و تا درجه «مولوی» رسید.

فارسی - دری و زبان عربی و طب قدیمه و ریاضی را در مدارس محلی و مروج آن زمان فرا گرفت. تاریخ، جغرافیا و فزیک و کیمیا و بیالوژی را تا سطح معیاری بکوری بصورت شخصی آموزش دید. و درمورد فلسفه و جامعه شناسی و سیاست و سایکولوژی مطالعات وسیع انجام داد. از علمای دینی چون حاجی ملا مدد مولوی قلعه نو ولسوالی سرخ رود، ملا محمد حفیظ خطیب مسجد جامع حضرت صاحب چهارباغ صفا، استاد حافظ ملک مدیر مدرسه ودارالحفاظ مسجد حضرت صاحب، ملا عبدالغنی طبیب قریه علی خیل، مولوی عبدالله جان از قریه شمسیه پور سرخ رود، مولوی میر عبدالواحد خطیب مسجد جامع نکرخیل ولسوالی خوگیانی، ملا عبدالودود لوگری معلم، امین گل مولوی قریه میران قاسم یکه، مولوی عبدالرحیم باشنده قریه پشه بی تیگرو ولایت لغمان، مولوی فیض الله از لغمان، استاد مولوی محمد سعید سرروضه وال خلیفه نقیب صاحب و امثال آنها آموزش دینی و طبی دید.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

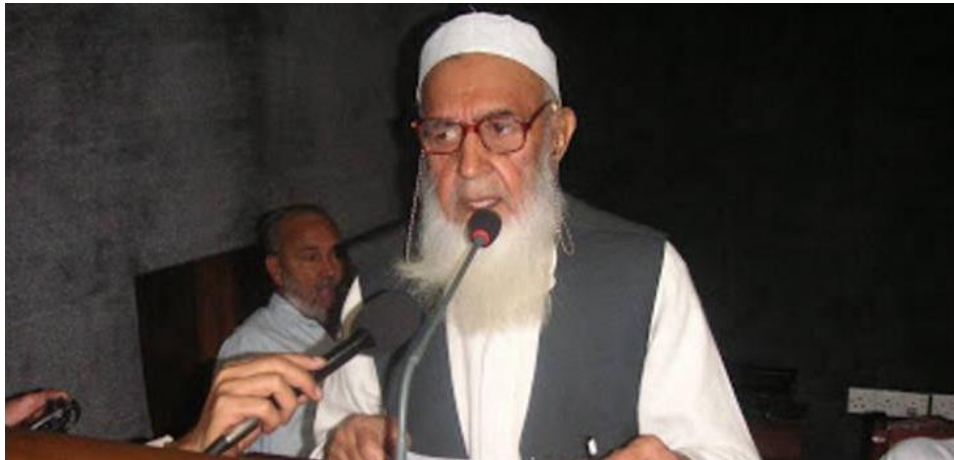
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

زبان انگلیسی را از معلم محمد عمر قریشی از پغمان فراگرفت. زبان پشتو زبان مادری اش بود و برای آموزش آن ضرورت به معلم و استاد نداشت اما با رهنمایی اساتید و دانشمندان سرشناس وطن استاد گل پاچا الفت، استاد قیام الدین خادم، استاد صدیق الله رشتین و استاد عبدالروف بینوا؛ در شعر و ادب پشتو استاد شد. زبان و ترجمه ادبیات زبان روسی را در مدت اقامت خویش بین سالهای ۱۳۶۳ - ۱۳۶۴ هـ ش در پوهنتون لومونسوف شهر مسکو بصورت اساسی آموزش دید و فراگرفت. مرحوم بختانی تمام عمر را مصروف خدمت و تحقیقات علمی، ادبی، ژورنالیستی بود مدت بیست و سه سال در ریاست پشتو توله و چهارده سال در اکادمی علوم افغانستان مصروف تحقیقات ادبی و علمی بود.

کارکرد های اداری:

- در سال ۱۳۲۵ هـ ش؛ کاتب رتبه ۱۱ مدیریت معارف ولایت ننگرهار
- در سال ۱۳۲۶ هـ ش؛ عضو مدیریت مطبوعات ولایت ننگرهار و استاد کورسهای زبان پشتو که تحت نظر ریاست پشتو توله بود.
- در ماه اسد سال ۱۳۳۱ هـ ش مدیر مسؤل جریده زیری و عضو مسلکی پشتو توله.
- بین سال های ۱۳۳۳ تا ۱۳۳۹ هـ ش معاون مدیریت مطبوعات ولایت ننگرهار و امر کورسهای پشتو، مدیر مسؤل مجله ننگرهار، عضو مسلکی ریاست نشرات ریاست مستقل مطبوعات، مدیر عمومی مطبوعات و مسؤل روزنامه ننگرهار و برای بار دوم مدیر مسؤل مجله ننگرهار.
- در سال ۱۳۳۹ هـ ش عضویت مسلکی پشتو توله، مدیر ادبیات پشتو توله، معاون ریاست پشتو توله.
- در سال ۱۳۵۲ هـ ش به رتبه علمی خیرندوی ارتقا نمود و بعداً وظایف مدیر مسؤل روزنامه هیواد و آمر اداری رشد و انکشاف زبان پشتو، رئیس و سرمحرر روزنامه هیواد را به عهده داشت.
- در سال ۱۳۶۳ هـ ش عضویت در اکادمی علوم افغانستان.
- در سال ۱۳۷۳ هـ ش به تقاعد سوق گردید.

فعالیت های علمی:

مرحوم بختانی بر علاوه کار های اداری به تدریس زبان پشتو و فارسی - دری و عربی در مکاتب و کورسها پرداخت. همچنان تدریس تاریخ ادبیات پشتو را در دبیرتمنت پشتو پوهنتون کابل به عهده داشت. در سال ۱۳۸۲ هـ ش مدتی کوتاهی مدیریت مسؤل هفته نامه اتحاد افغان را داشت و در سال ۱۳۸۵ هـ ش یکبار دیگر تقاعد موصوف رفع و منحیث عضو علمی اکادمی علوم افغانستان به کار آغاز نمود. و بالاخره با داشتن رتبه دولتی مافوق رتبه مجدداً متقاعد گردید.

استاد بختانی آثار نثر و نظم و تحقیقات علمی زیادی به ارث گذاشته است بخشی از این آثار ترجمه از زبانهای روسی و عربی میباشد موصوف در سیمینار های علمی و ادبی شرکت فعال داشت و به کشور های شوروی سابق، هندوستان، عراق، المان، چک سلواکیا، پولیند و پاکستان در محافل علمی اشتراک نموده اند. بیشتر از صد اثر چاپی و غیرچاپی دارند که لست منظم آن در سایت ها و فرهنگنامه و دانشنامه ها انتشار یافته است (۱) به تاریخ ۱۳ سرطان ۱۳۸۹ هـ ش در محفل تجلیل از دانشمندان داکتر رهین وزیر اطلاعات و کلتور وقت؛ از مرحوم عبدالله بختانی خدمتکار به عنوان شخصیت برجسته علمی فرهنگی کشور تجلیل به عمل آورد.

پایان